

Hogyan válasszunk megfelelő DC tápegységet?

2. rész: Kulcsjellemzők figyelembevétele

Az 1. rész a DC tápegységek funkciójáról és jellemzőiről szólt. A 2. részben a megfelelő tápegység kiválasztásához szükséges szempontokat vizsgáljuk meg.

1. Fő szempontok

Rengeteg szempontot lehet figyelembe venni egy DC tápegység kiválasztásakor. Ez a tény megnehezíti a megfelelő tápegység kiválasztását.

A 2. részben két fő szempontcsoportot vizsgálunk meg: az alapvető szempontokat és a DC tápegységre vonatkozó speciális követelményeket. Elsőkét az alapvető szempontokkal kezdünk, amelyek a tápegységek kiválasztásának legfontosabb tényezői. Ezt követik a speciális követelmények, amelyek az alábbiakkal kapcsolatosak: 1) Különböző jellemzőkre vonatkozó követelmények 2) funkcionális követelmények 3) rendszerbővítési követelmények 4) a rendszer rugalmassági követelményei 5) biztonsági követelmények és 6) karbantartási követelmények.

Egy tápegység kiválasztásánál nagyon fontos hogy tisztában legyünk azzal kapcsolatban, hogy mi a célunk, azaz, hogy mire szeretnénk használni a tápegységet. Ez a rész segítséget nyújt Önnek annak meghatározásában, hogy pontosan mit keres egy DC tápegységben. Az alábbi felsorolásokat érdemes részletesebben is megvizsgálni, és keresni különböző alkalmazási példákat. A cikk nem merül el a részletekben, ezért érdemes végiggondolnia az elsődleges szempontokat és a lehetséges kompromisszumokat, valamint azt is hogy mindezek ismeretében miként választhatja ki az Önnek legmegfelelőbb tápegységet.

1-1. Alapvető szempontok

A következők fontos szempontok, amelyeket mindenképpen figyelembe kell vennie.

1) Feszültség és Áram

Határozza meg, hogy mekkora feszültségre és áramra lesz szüksége.

2) Teljesítmény

Számítsa ki az elérendő maximális teljesítményt, a feszültség és az áram alapján.

Az alkalmazástól függően mérlegelje a többtartományú (multi-range) tápegység használatát.

3) Terhelés típusa és árama

Ellenőrizze a terhelés típusát, a terhelő áramot (pl. impulzus áram) és a terhelő áram hullámformáját.

Egy tanács: Használhatja az 5W1H¹ megközelítést, hogy megtalálja mindazt, amire szüksége van.

¹ 5W1H = Who?(Ki?) What?(Mit?) Where?(Hol?) When?(Mikor?) Why?(Miért?) How?(Hogyan?)

1-2. Specifikus követelmények

Ez a rész az előző részben ismertetette táblázatra épül.

1. táblázat: DC tápegységek típusai

Szabályozott kimenet (DC/AC)	Kimeneti tartomány	Polaritás	Áramkörtípus	Kategória
DC tápegység	Fix	Unipoláris	Kapcsolóüzemű	
			Sorosan szabályozott	
	Változtatható	Unipoláris	Kapcsolóüzemű	A
			Sorosan szabályozott	B
		Bipoláris	Lineáris erősítő	C
			Inverteres	D
AC tápegység	Változtatható	Bipoláris	Lineáris erősítő	E
			Inverteres	F

1-2-1. Különböző jellemzőkre vonatkozó követelmények

1) Alacsony hullámosság és zaj (Low Ripple and Noise)

Alacsony hullámosság és zaj elérése érdekében válassza a B vagy C típusú tápegységeket. A B-típusú tápegységek, a sorosan szabályozott DC tápegységek, alacsony hullámossággal és zajjal rendelkeznek. A C típusú tápegységek, a lineáris DC tápegységek, nagy sebességet és alacsony zajt kínálnak. Nézze meg az adatlapokat a részleteket illetően.

2) Impulzus hullámforma

Ha a projektje éles impulzusokat igényel, mint például egy 5 μ s-os meredek felfutást és lefutást, akkor válassza a lineáris tápegységeket (C-típusú). Ha a projektje 30 μ s-ot igényel, akkor használhatja az inverteres DC vagy AC tápegységeket (D és F-típusú) vagy a lineáris AC tápegységeket (E-típus). Az E és az F-típusú tápegységek nagyfeszültségű tápegységek. De ha nagyobb feszültségre és nagysebességű impulzusokra van szüksége, akkor adjon a rendszeréhez egy impulzusgenerátort. Impulzusgenerátorral a kapcsolóüzemű DC tápegység (A-típusú) vagy sorosan szabályozott DC tápegység (B-típusú) is használható.

3) A terhelés irányából visszajutó áram elnyelése

A bipoláris lineáris DC vagy AC tápegységek (C vagy E-típusú) képesek elnyelni egy áramforrást, például a motor fordított áramát. Néhány bipoláris inverteres AC tápegység képes visszajuttatni az abszorbeált áramot a hálózatba. Ezeket az eseteket kivéve, helyezzen egy ellenállást vagy elektronikus terhelést párhuzamosan az elnyelés érdekében.

4) A feszültség finom beállítása

A feszültségbeállítás felbontását az adatlapok tartalmazzák; például: a teljes skála 0,012%-a (maximális feszültség). Minél nagyobb feszültség van a tápegység kimenetén, annál durvább beállítást érhetünk el állandó feszültség üzemmódban. A feszültségbeállítás felbontása a beállítási módszertől függően eltérő lehet: 1) kezelőfelületről 2) kommunikációs paranccsal történő beállítás.

5) Bekapcsolási áram (Inrush Current)

A tápegység kiválasztása előtt figyelembe kell vennie a feszültség felfutási idejét. Az impulzus jellegű bekapcsolási áramot a tesztelendő eszköz (DUT) „húzza ki” a bekapcsoláskor. A tipikus DC tápegységek feszültség felfutási ideje legalább 50 ms, tehát a

bemeneti áram nem érhető el könnyen, még akkor sem, ha a DUT-nak kapacitív tulajdonságai vannak. A bemeneti áram helyes méréséhez a bemeneti feszültségnek gyors felfutási idővel kell bírnia.

Ha egy kapcsolót helyez a tápegység kimenetére, akkor a feszültség felfutási ideje 1 μ s-on vagy alacsonyabb értéken vezérelhető.

Kapacitív áram (I_c) = $C \times dV/dt$. A nagy kondenzátorok nagy áramtűskét okozhatnak. A kapcsolóüzemű DC tápegység (A-típusú) kimeneti oldalán egy nagy kondenzátor van, azért, hogy nagyobb bekapcsolási áramot tudjon áramolni. Vannak olyan tápegységek, amelyek speciális bekapcsolási áram képességgel vannak tervezve nagy motorok számára.

6) Teljesítményhatékonyság

Az energiaveszteség a bemenet és kimenet közötti teljesítménykülönbség, az energiaáramlás váltakozóáramú feszültségről az egyenfeszültségre történő váltása eredményeként. Az teljesítményátalakítás hatékonysága általában 70 - 90%. A kapcsolóüzemű tápegységek nagy hatékonyságú tápegységek, például A, D vagy F-típusú. Ne válasszon olyan tápegységet, amelynek sokkal nagyobb a teljesítménye, mint amire valójában szüksége van.

7) Alacsony áramfogyasztás

Az áramfogyasztás csökkentése érdekében használjon nagy hatékonyságú tápegységet, vagy amennyire csak lehetséges magas bemeneti feszültséget.

A teljesítménytényező-korrektív áramkörrel (PFC) ellátott tápegységek kevesebb bemeneti áramot használnak. A nagy teljesítménytényező (1-hez közeli) a bejövő tápellátás megfelelő felhasználását jelzi.

8) Ütemidő (Takt Time)

Az ütemidő azt az időt jelenti, amely alatt egy terméknek el kell készülnie. Ezt annak leírására használják, hogy milyen gyorsan vagy lassan történik a gyártás az ügyfelek igényei alapján. A gyártóktól elvárják, hogy csökkentsék az ütemidőt, miközben növelik az egységenkénti termelékenységet.

A DC tápegységeket általában gyártási tesztrendszerekben használják különböző teszt feszültségek alkalmazására a DUT-n. Nagy sebességű tápegységek alkalmazásával az ütemidő csökkenthető. Mindemellett minimalizálni kell a jel késését a kimenet bekapcsolási parancs továbbítása és a tényleges feszültségnövekedés között.

A C, D, E vagy F típusú tápegységek, nagysebességű tápegységek, ezek gyorsan képesek kapcsolni a kimeneti feszültséget. Elérhetők többcsatornás tápegységek, melyek gyors beállítási sebességgel rendelkeznek, de érdemes konzultálni a gyártóval a pontos információk megerősítése végett, még mielőtt döntést hozna.

Az analóg vezérlésű tápegységeknél az ütemidő csökkenthető a használatától függően.

1-2-2. Funkcionális követelmények

1) Különböző alkalmazások

Ha a tesztelendő eszközt (DUT) különböző feszültségekkel vagy áramokkal szükséges tesztelni ugyanazon a működési területen belül, akkor a többtartományú DC tápegységeket ajánljuk. Ha egy nagy teljesítményű tápegységet használ kis teljesítményű alkalmazásokhoz, akkor a hatékonyság csökken.

2) Bipoláris kimenet

Két DC tápegység használata egy bipoláris kimenetet eredményezhet. Szükség szerint helyezzen egy kapcsolót a kimenet ki/bekapcsolás vezérlésének szinkronizálásához.

Master-Slave párhuzamos működtetési funkcióval a teljes rendszert egyetlen Master egységgel vezérelheti. Ez a funkció hasonlít a kimeneti tápegységek kettős követési funkciójára (1. rész - 8. ábra). A többcsatornás tápegységek gyakran tartalmazzák a kimenet ki/bekapcsolás vezérlésének szinkronizálási funkcióját.

3) Távvezérelt tápegységek

A modern DC tápegységek gyakran tartalmaznak egy LAN portot. Több tápegység vezérelhető egy HUB-on keresztül. A kimenet be/kikapcsolás szinkronizálás LAN interfészen keresztül is elérhető. A LAN interfész egyre népszerűbb a DC tápegységeknél.

4) DC tápegység AC tápegységként való használata

A C, D, E és F típusú tápegységek, bipoláris tápegységek, képesek mind DC mind AC kimenetet biztosítani. Különösen az E és az F típusú tápegységek, a bipoláris AC tápegységek alkalmasak a nagyfeszültségű kimenet biztosítására.

5) Feszültség hullámforma generálás

A C, D, E és F típusú tápegységek képesek feszültség hullámforma generálására. Ezek a nagysebességű tápegységek, a fel- és lefutási idők 3 μ s-tól 30 μ s-ig terjednek, így a kívánt hullámformákat képesek előállítani.

Néhány tápegység lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy a hullámformákat belső funkciógenerátorral testreszabhassák. Ezzel a szekvencia-funkcióval megszerkesztheti a hullámformák bizonyos időtartományát valamint szintjeit, és elmentheti a szekvenciákat magába a tápegységbe.

1-2-3. Rendszerbővíthetőségi követelmények

1) Tápegységkapacitás növelése

A kapacitásnövelés megvalósítható az un. Master-Slave párhuzamosítási funkcióval, ahol egy Master egységet jelölnek ki, amelyhez egy vagy több tápegységet kapcsolnak. A teljes rendszert a Master egység vezéri. A kimeneti áram és a teljesítmény ezzel a megoldással nagymértékben megnövelhető.

A kimeneti feszültség megkészszerzéséhez csatlakoztasson két egységet sorba. A sorba kapcsolható tápegységek maximális száma típusonként eltérő lehet.

2) Vezérlőegységek növelése

A vezérlőegységek száma a kommunikációs hálózaton keresztül állítható be.

1-2-4. A rendszeren belüli rugalmasság követelményei

1) Alacsony zaj

A DC tápegységeket eredetileg laboratóriumi és gyári felhasználásra tervezték, tehát teljesen normális, hogy hűtőventilátoraik nagyobbak és hangosabbak. Egyes tápegységekben amikor a kimeneti teljesítmény lecsökken, a hűtőventilátor alacsonyabb fordulaton forog és kevesebb zajt bocsájt ki.

2) AC bemenet

A típustól függően, de elsősorban E és F típusú tápegységekben a bemeneti feszültség tartománya 85 VAC-tól van meghatározva, figyelembe véve a bemeneti feszültség esését. Ellenőrizze az adatlapot a bemeneti feszültségtartományt illetően.

3) 15A alatti kismegszakító

Tartsa a tápegység üzemeltetését 15 A-es kismegszakító névleges tartománya alatt. Használat előtt ellenőrizze a tápegység kimeneti teljesítményét.

4) Harmonikus áramcsökkentés

A nagy teljesítményű tápegységekben egy teljesítménytényező-korrekciós áramkörre van szükség a teljesítménytényező javításához. Felhívjuk figyelmét, hogy néhány energiatakarékos tápegységnél ez az áramkör nem áll rendelkezésre.

5) Bekapcsolásiáram védelem

A bekapcsolásiáram védelmet szinte minden tápegységbe beépítenek. Előfordulhat azonban, hogy egy kereskedelmi forgalomban lévő kisméretű tápegységből ez hiányzik.

6) Backup vagy redundáns tápegység

A redundáns tápegység a legjobb módja, hogy biztosítsa egy kritikus alkalmazású rendszer működését áramkimaradás vagy megszakítás esetén. Redundáns tápegység azt jelenti, hogy a DUT két tápegységgel működik, párhuzamosan az alábbi ábra szerint. Mindegyik tápegység képes önállóan a DUT-ot meghajtani, ami lehetővé teszi annak működését akkor is, ha az egyik valami oknál fogva meghibásodik. Normál működés közben a két tápegység a szükséges energia felét-felét biztosítja.

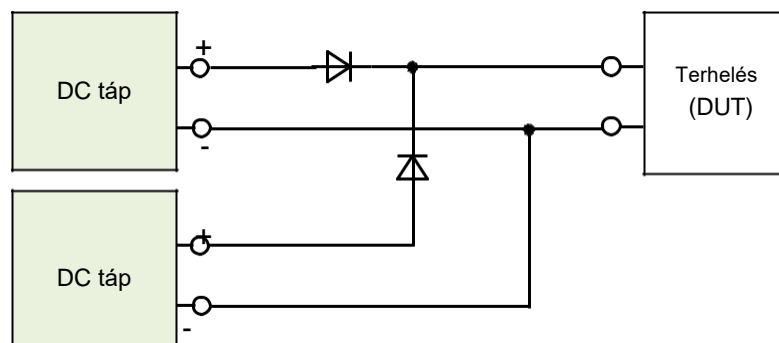

Fig. 10: Redundáns működés

7) Magas és alacsony hőmérséklet

A DC tápegységek tipikus biztonságos hőmérsékleti tartománya 0 - 40 C° közötti, de a típustól függően 50°C-ig is tarthat.

8) 19 inches rack kivitel

Ellenőrizze, hogy a tápegység rendelkezik-e rack szekrénybe szerelést biztosító kiegészítővel.

1-2-5. Biztonsági követelmények

1) Biztonság

A legtöbb tápegység megfelel az IEC61010 szabványnak.

1-2-6. Karbantartási követelmények

1) Garancia idő

Érdeklődjön a forgalmazónál az elérhető garanciaidőről.

2) Élettartam és a meghibásodás közötti átlagos idő (MTBF)

A DC tápegységek, megfelelő karbantartással nagyon hosszú ideig használhatók. Az is előfordul, hogy nem adnak meg konkrét várható élettartamot, csak a meghibásodások közötti átlagos időt (MTBF) meghatározzák.

SE Section
Nobuo Kanzaki